

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่องการบริหารเวลา กรณีศึกษาสุเราะฮ์อัลอัศร ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

5.1.1 ความหมายและความสำคัญของเวลา

เวลาคือตัวแปรอิสระที่มีนัยความหมายถึงปรากฏการณ์ที่มีปฏิสัมพันธ์กับมนุษย์ในแต่ละบริบทของชีวิตตั้งแต่แรกเกิดจนกระทั่งสิ้นลมหายใจ เวลาสามารถขับเคลื่อนมิติต่างๆ ของชีวิตให้ประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวส่วนสำคัญมาจากการรู้จักบริหารเวลาเพราะการบริหารเวลาเป็นพฤติกรรมที่มนุษย์พยายามแสดงออกมาซึ่งความมีระเบียบวินัยในการดำเนินวิถีชีวิตให้มีความจำเรียวทั้งทางด้านจิตวิญญาณแห่งศรัทธา ด้านการประกอบกิจการงาน รวมถึงด้านคุณธรรมจริยธรรมซึ่งดำรงอยู่ภายใต้กรอบแห่งบทบัญญัติที่พระองค์ทรงบังคับใช้

ส่วนความสำคัญของเวลา หากพิจารณาถึงอายุมนุษย์ที่กำลังเผชิญอยู่บนโลกนี้ ปรากฏการณ์ที่อำนวยความสะดวกและสร้างโอกาสให้แก่มนุษย์ในทุกๆ มิติของชีวิตที่ดีที่สุดคือเวลา จะได้รับผลกำไรหรือเกิดภาวะขาดทุนขึ้นอยู่กับการเล็งเห็นความสำคัญและพยายามสร้างคุณประโยชน์ให้แก่ชีวิตในแต่ละมิติของช่วงเวลาให้คุ้มค่าที่สุดที่สุด

5.1.2 ความเป็นมาและความสัมพันธ์ของสุเราะฮ์อัลอัศรกับเวลา

สุเราะฮ์อัลอัศรเป็นโองการที่มีความกะทัดรัดและกระชับในสำนวนโวหารแต่มิใช่อธิบายส่วนเนื้อหาที่ครอบคลุมถึงมิติต่างๆ ของมนุษย์ในแต่ละบริบทของการดำเนินชีวิต การสาบานด้วยเวลาเป็นอุทาหรณ์อันเร้นลับและมีความน่าอัศจรรย์ใจกับเรื่องราวต่างๆ ที่ปรากฏขึ้นทั้งในอดีตปัจจุบัน และอนาคตซึ่งมนุษย์ได้ใคร่ครวญและนำมาเป็นอนุสติเตือนเพื่อสร้างแนวคิดที่เหมาะสมในการประกอบคุณความดีและหาทางรอดจากความขาดทุน ความสำคัญ ความประเสริฐและสาเหตุที่สุเราะฮ์ถูกประทานลงมาไม่ใช่เพียงแค่ว่าได้ศึกษาเรียนรู้เท่านั้นแต่มันเป็นองค์ความรู้ที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ทั้งระดับปัจเจกชนและสังคมทุกระดับ เป็นแนวคิดทฤษฎีทางด้านวิชาการและนำไปสู่การปฏิบัติจริงตามบริบทต่างๆ ของทฤษฎี

ความสัมพันธ์ของสุเราะฮ์อัลอัศรเป็นบริบทแขนงหนึ่งที่มีความสำคัญระหว่างสำนวนต่อสำนวนและเนื้อหาต่อเนื้อหา มีทั้งปฏิสัมพันธ์ในสุเราะฮ์ด้วยตนเองและยังสร้างปฏิสัมพันธ์

อันกลมกลืนกับสำนวนและเนื้อหาในสุเราะฮ์อื่น ทักษะต่างๆ จากปวงปราชญ์ในการอธิบายสุเราะฮ์อัลอัศรส่งผลให้เกิดมโนธรรมและนามธรรมที่สัมผัสได้ถึงอรรถรสของปฏิสัมพันธ์เหล่านั้น

5.1.3 วิธีการบริหารเวลาที่ปรากฏในสุเราะฮ์อัลอัศร

มิติของเวลาเป็นเรื่องที่ต้องนำมาประเมินผลเพราะเวลาคือสิ่งล้ำค่าที่มนุษย์มีไว้ครอบครอง หากมนุษย์ไม่รู้จักการประเมินผลและเก็บเกี่ยวบทเรียนต่างๆ ที่ผ่านมาในชีวิตมาใช้ในการบริหารจัดการที่ดีไม่ว่าทางด้านหลักการศรัทธา หลักศาสนบัญญัติ และหลักคุณธรรมจริยธรรมย่อมทำให้มนุษย์อยู่ในภาวะบกพร่องและขาดสมดุลในการดำเนินชีวิต มันคือความขาดทุนเนื่องจากการเพิกเฉยในการบริหารเวลาและความเพิกเฉยถือเป็นภัยอันตรายที่คุกคามบริบทต่างๆ ของชีวิตนำไปสู่ความล้มเหลวอย่างร้ายแรงซึ่งไม่สามารถเรียกเวลาเหล่านั้นกลับคืนมาแก้ไขอีกครั้ง

ดังนั้นการบริหารเวลาในด้านหลักการศรัทธา หลักศาสนบัญญัติ และหลักคุณธรรมจริยธรรมที่ประมวลได้จากทักษะปวงปราชญ์ที่อธิบายสุเราะฮ์อัลอัศรเป็นตัวชี้วัดที่สามารถประเมินผลความเป็นมนุษย์ที่ดีเลิศและสร้างความสำเร็จให้บรรลุซึ่งความดีงามให้แก่ชีวิตได้ เล็งเห็นความล้ำค่าของเวลาและสรรค์สร้างความดีงามในรูปแบบต่างๆ เพื่อเติมเต็มในเวลาที่กำลังจะผ่านพ้นไปโดยสำนึกว่าเมื่อผ่านพ้นไม่อาจทดแทนได้อีก การเก็บเกี่ยวปรากฏการณ์ที่เคยประสบมาเป็นบทเรียนเพื่อการปรับปรุงตนให้มีความเหมาะสมและเสริมสร้างระเบียบวินัยให้ดีขึ้นคือทางเลือกที่ดีเลิศสำหรับมนุษย์เพื่อการบริหารจัดการเวลาแห่งชีวิตให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนตนและส่วนรวม

5.2 อภิปรายผล

5.2.1 ความหมายและความสำคัญของเวลา

เวลา หมายถึง ช่วงระยะเวลาความยาวนานที่มีอยู่หรือเป็นอยู่ โดยนิยามกำหนดขึ้นเป็นคู่คร่าว วัน เดือน ปี เป็นต้น หรือให้นัยความหมายถึงสำนวนหนึ่งจากสิ่งหรือปรากฏการณ์ใหม่ที่เป็นที่รู้จักกันโดยถูกกำหนดให้เกิดขึ้นกับปรากฏการณ์ครั้งอื่นที่คาดหวังไว้ ส่วนการบริหาร หมายถึง การดำเนินการและการจัดการ เป็นกระบวนการต่างๆ ซึ่งประกอบด้วย การวางแผน การควบคุม และอื่นๆ ที่ถูกพิจารณาจัดกระทำขึ้นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ กล่าวได้ว่า “การบริหารเวลา” คือการปฏิบัติงานภายในระยะเวลาที่กำหนด โดยใช้องค์ความรู้รวมถึงศิลปะวิธีการต่างๆ จนเป็นผลสำเร็จตรงตามเป้าหมายที่ได้เลือกตัดสินใจ

ส่วนความสำคัญของเวลาถือเป็นองค์ประกอบสำคัญหนึ่งที่ต้องทำการเรียนรู้และศึกษาอย่างลึกซึ้ง เพราะการเล็งเห็นถึงความสำคัญของเวลาจะนำมาซึ่งการรู้จักจำแนกในบริบทต่างๆ ของเวลาได้อย่างง่าย และสร้างผลประโยชน์ให้กับผู้ที่ต้องการใช้ทักษะในการบริหารเวลาให้เกิดคุณค่าอันสูงสุด ทั้งความเป็นอยู่ของมนุษย์ ความประเสริฐ และผลตอบแทนของมนุษย์ที่รู้คุณค่าของเวลาถือเป็นมิติหลักในการดำเนินชีวิตของแต่ละบุคคล

5.2.2 ความเป็นมาและความสัมพันธ์ของสุเราะฮ์อัลอัศรกับเวลา

สุเราะฮ์อัลอัศรมี 3 โองการ ประกอบด้วย 14 พยางค์ และ 68 อักษร เป็นลำดับที่ 103 จากสุเราะฮ์ทั้งหมด 114 สุเราะฮ์ตามรูปแบบเรียบเรียงโดยทั่วไป และ 13 ตามลำดับการประทานจากพระองค์อัลลอฮ์ ﷻ แก่ศาสนทูตมุฮัมมัด ณ นครมักกะฮ์ ซึ่งประกอบด้วยการตั้งชื่อ ความสำคัญ ความประเสริฐ สาเหตุการประทาน และหลักการใช้ภาษาในสุเราะฮ์อัลอัศร

สุเราะฮ์อัลอัศรเป็นสุเราะฮ์ที่มีความกระชับและรัดกุมทางด้านสำนวนโวหาร แต่ในด้านของเนื้อหาได้มีการประมวลไว้หลากหลายนัยอรรถาธิบายของปวงปราชญ์ซึ่งครอบคลุมถึงวิถีชีวิตของมนุษย์ที่จัดอยู่ในประเภทผู้ขาดทุน และประเภทมนุษย์ที่มีความจำเริญและได้รับความผาสุก โดยมีนัยการอรรถาธิบายตามทัศนะของปวงปราชญ์แต่ละยุคที่มีความเข้มข้นในเชิงวิชาการที่ควรแก่การศึกษาค้นคว้าเพื่อนำแนวคิดเหล่านั้นมาประยุกต์ใช้ให้เกิดคุณค่าอันสูงสุด

ความสัมพันธ์เป็นอีกมิติหนึ่งที่มีความสำคัญเพราะหากพิจารณาถึงหลักการใช้ภาษาในสุเราะฮ์ฉบับนี้ได้ว่าความสละสลวยและลุ่มลึกของภาษาที่ใช้มีความสัมพันธ์ในมิติต่างๆ ของศาสตร์ ทั้งรากศัพท์ของคำ หลักการอ่าน หลักไวยากรณ์ และวาทศาสตร์ทางด้านอรรถศิลป์ วิจิตรโวหารและประจักษ์โวหาร ส่วนความสำคัญทางด้านเนื้อหาของสุเราะฮ์อัลอัศรพบว่าแก่นแท้ของความสัมพันธ์เกิดจากความประสงค์และลิขิตการณ์ที่พระองค์อัลลอฮ์ ﷻ ทรงกำหนดไว้ เมื่อพิจารณาแต่ละโองการของตัวบทที่ปรากฏอยู่สามารถชี้ให้เห็นถึงความสัมพันธ์ 3 มิติที่มีความเกี่ยวข้องกันดังนี้

- 1) เป็นความสัมพันธ์ระหว่างพระเจ้าผู้ทรงสร้างกับมนุษย์จนนำไปสู่การศรัทธาในอำนาจแห่งพระองค์
- 2) เป็นความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับการขับเคลื่อนมิติของชีวิตในช่วงเวลาต่างๆ จนนำไปสู่การปฏิบัติตนตามแนวทางที่รองรับแรงศรัทธา
- 3) เป็นความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ด้วยกันในมิติทางสังคม ถือเป็นความสัมพันธ์แต่ละโองการของสุเราะฮ์อัลอัศร

และในขณะเดียวกันความสัมพันธ์ทางด้านเนื้อหาของสุเราะฮ์อัลอัศรยังเชื่อมโยงถึงโองการอื่นที่ปรากฏอยู่ในคัมภีร์อัลกุรอาน ถือเป็นความสัมพันธ์ของสุเราะฮ์อัลอัศรกับสุเราะฮ์อื่นทั้งทางด้านภาษาศาสตร์และเนื้อหาในบริบทต่างๆ

5.2.3 วิธีการบริหารเวลาที่ปรากฏในสุเราะฮ์อัลอัศร

การบริหารเวลาถือเป็นรูปแบบหนึ่งของการดำเนินชีวิตที่มีความสำคัญยิ่ง ทุกช่วงเวลาของชีวิตมันคือผลลัพธ์ที่สามารถสร้างคุณค่าของอายุได้รับผลประโยชน์ที่ดีหรืออาจเป็นความสูญเสียเปล่าที่ไร้แก่นสารและไม่ก่อให้เกิดความผลประโยชน์แต่อย่างใด หากเป็นเช่นนั้นชีวิตที่ใช้จ่ายไปแต่ละช่วงเวลาไม่สามารถให้ผลกำไรแก่ชีวิตได้ กล่าวคือเป็นความขาดทุนที่มีอาจหลีกเลี่ยงได้และชีวิตจะขับเคลื่อนไปข้างหน้าอย่างขาดวินัยและไร้สมรรถภาพ

สุเราะฮ์อัลอัศรเป็นโองการจากดำรัสพระองค์อัลลอฮ์ ﷻ ที่สร้างทักษะพื้นฐานให้แก่มนุษย์ที่ต้องการทางรอดแห่งชีวิต ความขาดทุนสามารถปกป้องได้ด้วยพลังศรัทธา การกระทำความดี

ตักเตือนกันและกันด้วยสัจธรรมและด้วยความอดทน เป็นคุณสมบัติ 4 ประการที่ครอบคลุมถึงหลักความศรัทธา หลักศาสนบัญญัติและหลักคุณธรรมจริยธรรม ดังนั้นการรู้จักบริหารเวลาในแต่ละด้านจะนำมาซึ่งความเป็นเลิศในวิถีการดำเนินชีวิตโดยการวิเคราะห์ห้วงค์ความรู้จากสุเราะฮ์ดังกล่าวมาประยุกต์ใช้อย่างชาญฉลาดสามารถสร้างความจำเริญต่อตนเอง ครอบครัวและสังคมทุกระดับ

เวลาเป็นตัวแปรอิสระที่ขับเคลื่อนทุกสรรพสิ่งให้โคจรไปข้างหน้าอย่างไม่หยุดยั้ง บางอย่างเลื่อนหายไปตามพลวัตของห้วงเวลาและมีบางอย่างถูกบังเกิดทดแทนสิ่งที่เลื่อนหายไป ชีวิตแล้วชีวิตเล่าที่จากไปกลับถูกทดแทนด้วยชีวิตใหม่ที่ต่างกัน เวลาที่ผ่านมากับชีวิตที่ดำเนินอยู่รวมถึงมิติต่างๆ ของเวลาที่กำลังมุ่งหน้าไปเผชิญกับมัน สำหรับมนุษย์มันคือความท้าทายที่น่าอัศจรรย์ใจซึ่งมันอาจเป็นความดีที่ต้องเผชิญหรืออาจเป็นความชั่วที่ต้องประสบกับมัน และสิ่งที่ค้นพบในความเป็นคุณลักษณะของเวลาคือเป็นสิ่งที่ค่าที่สุดที่มนุษย์มี ผ่านไปอย่างรวดเร็วและไม่ถูกทดแทน

ดังนั้นการบริหารเวลาคือการจัดการวิถีการดำเนินชีวิตที่มีปฏิสัมพันธ์กับช่วงต่างๆ ของเวลาซึ่งชีวิตจะประสบความสำเร็จหรือกระทบความล้มเหลวส่วนสำคัญมาจากการบริหารเวลาอย่างมีระเบียบวินัยในการดำเนินชีวิตและเข้าใจระบอบต่างๆ ด้วยบัญญัติอิสลาม กล่าวได้ว่าการบริหารเวลาคือหน้าที่จำเป็นสำหรับมุสลิม การปลูกฝังจิตวิญญาณแห่งศรัทธาและปฏิบัติตนด้วยหลากหลายความดีงามนั้นคือการสร้างผลกำไรและลดภาวะความขาดทุนออกจากการบริหารจัดการเวลาได้ และส่วนสำคัญที่ช่วยผดุงไว้ซึ่งการบริหารจัดการที่ดีคือ การเก็บบทเรียนและรู้เท่าทันถึงภัยที่ทำลายเวลา รวมถึงการรู้จักบริหารเวลาเพื่อประโยชน์ส่วนตนและส่วนรวม

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่องการบริหารเวลา กรณีศึกษาสุเราะฮ์อัลอัศร ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

- 1) ควรมีการศึกษานโยบายและยุทธศาสตร์ของเวลาในอัลกุรอานและฮิสซันนะฮ์
- 2) ควรมีการศึกษาการใช้เวลาในการแสวงหาความรู้ของนักปราชญ์อิสลามบางท่าน เช่น อิมามหะนะฟี อิมามมาลิก อิมามชาฟีอี และอิมามอะหมัด
- 3) ควรมีการศึกษาการใช้เวลาขององค์กรอิสลามในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของสัปบุรุษ เช่น มัสญิดและมุลนิธิ